Els Mossos d'Esquadra i el comportament democràtic [2/3]

written by Sebastià Sardiné | 9 de gener de 2020

Pots llegir l'article anterior clicant aquí.

La pregunta que pretén desenvolupar aquest article és: el comportament dels Mossos d'Esquadra és democràtic? Ha d'acceptar el poble el seu comportament?

Abans de contestar, segons el pensament d'aquest modest i potser erràtic articulista, cal tenir pressent que degut a la judicialització de la política es varen destituir els caps dels Mossos, molts d'ells eren quadres mitjans i alts, que són investigats, imputats i/o pendents d'un judici que se celebrarà quan a l'Estat li convingui. Prou trist tot plegat.

Tanmateix, els Mossos depenen de les seves pròpies lleis catalanes; jeràrquicament de les polítiques de la Generalitat de Catalunya, concretament d'Interior (directrius, protocols d'actuació reglats, d'obediència deguda, sense llibertat de consciència a l'hora d'executar o no mandants de superiors jeràrquics); de les lleis estatals que els afecten, entre altres la Llei mordassa; com a policia judicial, dels jutges i, pel que fa a conteses electorals, de la JEC.

Recordem també que Catalunya no té llei electoral pròpia (prou car que ho paguem). La setmana passada la JEC, estructura d'Estat, aplicant la llei electoral espanyola, la LOREG, va inhabilitar al nostre president i va segrestar l'acta d'eurodiputat a Junqueras. Amb aquesta decisió, l'Estat ens diu clarament el camí que seguiran les seves decisions de futur per preservar la unitat del regne espanyol, siguin quins siguin els pactes intencionals d'investidura que han signat abstencionistes d'esquerra amb PSOE-Sánchez com a nou president del Regne d'Espanya. Jo votaria que no.

La resolució de la JEC és un conflicte de legalitats obert entre la LOREG i l'Estatut d'Autonomia, obrint-nos el camí que hem de seguir els catalans, si volem ser coherents amb els nostres vots emesos el 27-12 i l'1-O i les decisions preses.

Catalunya no és conflictiva, la hi tornen. Prou de processisme. O som súbdits, o som independents. Només amb un estat propi hom pot decidir per si mateix, amb totes les conseqüències.

Pel que fa als Mossos, l'objectiu de l'Estat, amb les lleis mordassa i/o el 155, és reconvertir-los en un cos auxiliar de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, devaluant llurs competències amb lleis d'abast estatal, com hem vist en el meu article anterior.

Responent a les preguntes. Els Mossos d'Esquadra són per a Catalunya, una eina d'estat democràtica, necessària. El cos civil i jerarquitzat dels Mossos es va crear a l'inici, a la menuda, amb gent curosament seleccionada, arrelada al territori, amb vocació de servidor públic, inculcant-los l'orgull de pertinença a un cos. Els Mossos d'Esquadra, fidels a Catalunya. Quan la Generalitat va tenir pressa per voler estendre's per tot el territori, va decidir ampliar a l'engròs el cos, i va debilitar el sistema de selecció i formació personalitzada que fins llavors s'aplicava, i potser es va perdre l'orgull de pertinença, i el càrrec policial va passar a ser un lloc de treball fix, més ben remunerat que en altres cossos.

La composició és de prop de 13.000 homes i 3.500 dones, si no erro. Persones amb ideologia transversal; de dretes o d'esquerres, unionistes o independentistes; sindicalistes o no –talment com la societat catalana–; propers, alguns d'ells, als dels 155 o no; groc-fòbics o no; més partidaris de l'ús de la força o menys; culturalment i lingüísticament catalans o d'altres regions, castellanoparlants; solidaris amb l'"A por ellos" bandereta espanyola al canell, o no. Aquesta és, ara

per ara, la realitat, difícilment esmenable, fruit de l'esmentat procés de selecció. Quan juren el càrrec, juren fidelitat a les lleis catalanes, és clar, però també a la Constitució espanyola –es pot servir a dos senyors?– que, com veiem, és interpretada aquí i a la UE de manera diferent a com s'interpreta a l'Estat espanyol, sobretot quan es tracta de protegir drets fonamentals que els catalans hem considerat vulnerats i també algun tribunal de la UE, però no l'Estat espanyol, TC-TS-JEC…, ni la policia estatal, que segueix produint atestats polititzats i detencions qüestionades.

No sé si al cos de Mossos d'Esquadra, hi ha o no gaires funcionaris disposats a ser fidels a la legalitat catalana i al president de la Generalitat com ho fou el general de la Guàrdia Civil Antonio Escobar Huerta, nat a Ceuta el 1879, que, per restar fidel als valors de la Generalitat republicana, legalment instaurada i avortada per colpistes, fou (com el president Companys) empresonat, jutjat i afusellat a Barcelona el 8 de febrer de 1940.

Si hem de jutjar els Mossos, fem-ho amb honestedat i objectivitat. Els Mossos, coixos d'informació estatal i internacional, en els atemptats a les Rambles el 2017 varen ser plenament eficaços. Pel que fa a les tasques ordinàries de seguretat ciutadana: serveis d'informació, prevenció, delinqüència, etc., les enquestes de confiança valoren molt positivament els Mossos, per tant cal felicitar-los.

Una altra qüestió és sobre el seu comportament en actuacions concretes, com en alguns desnonaments o com antiavalots, davant l'exercici ciutadà del dret a manifestació, de protesta cívica i/o política, on hi ha hagut, a criteri general, massa contundència, seguint, o no, instruccions de la Conselleria d'Interior que vetlla també per no perdre la competència i amb ella els Mossos d'Esquadra. D'aquí que, actuacions com les aplicades a la plaça Urquinaona i altres llocs, post sentència del TS-2019, estiguin tan qüestionades tot i tenir protocols d'actuació ben estructurats, amb criteris de mediació que

poques policies tenen regulades, amb proposta, última ràtio, d'aplicar violència mesurada, només en actuacions concretes (2-3% dels casos?), els únics que es veuen en la televisió i xarxes. Si algun membre d'aquest cos s'extralimita, cal investigar-ho i jutjar-ho, prou que ho fan determinades comissions parlamentàries, molt crítiques, cosa que no succeeix a l'Estat espanyol, on són premiades desproporcionades actuacions violentes.

Hi ha dues maneres de pensar, dues maneres de fer. Els Mossos obeeixen ordres de l'Autonomia Catalana, directament o indirecta de l'Estat espanyol i de manaments judicials (JEC). Són coherents i/o contradictòries aquestes ordres? Unes poden trepitjar les altres, la qual cosa no ajuda a la tasca de la nostra policia, menys si en el tema del procés la coordinació està interferida per interessos contraposats i en conflicte entre Estat espanyol-Generalitat de Catalunya, i que perillen els drets fonamentals de persones i col·lectius i perilla també la pròpia existència dels Mossos com a tals.

Si això és així, estem en un estat de dret? No per tenir una constitució que regula l'aparent separació de poders, amb sistema electoral, estem davant d'un sistema democràtic. En un efectiu estat de dret prima el respecte i el pacífic exercici de tots els drets fonamentals de les persones i col·lectius, que cal protegir, regulats, en el nostre cas, a partir del Títol Primer, articles 10 en endavant de la Constitució espanyola del 78. Les resolucions internacionals (i les que cauran) en el cas del procés dictades per diferents tribunals d'estats de la UE, evidencien que l'estat de dret a Espanya trontolla i, sent així, l'Estat espanyol incompleix estàndards democràtics. Són doncs democràtiques les institucions de l'Estat espanyol? Es respecten a Catalunya i a Espanya els drets fonamentals dels seus ciutadans? Els respecten la policia nacional espanyola i la guàrdia civil? És democràtica la seva actuació? O només hem de jutjar els Mossos d'Esquadra? Si la resposta internacional qüestiona l'estat democràtic,

¿ens ha d'estranyar que operin les clavegueres de l'estat, tolerades per aquest? Per desterrar tots aquests vicis, ¿no seria millor tenir un estat propi, petit i controlable on aplicar polítiques més justes i poder jutjar més en equitat i justícia?

Cal mantenir els Mossos d'Esquadra com a eina d'estat, però, compte amb el preu a pagar! Jo hi vull confiar, tinc la necessitat de confiar en els Mossos d'Esquadra, fidels a Catalunya, per fer-la més democràtica, amb l'esperança que, fent el que calgui, sigui aquest un cos professional de prestigi, i que potenciï l'orgull de pertinença. Potser la resposta de futur està en el proper article que respondrà a la pregunta: Com podem prestigiar l'acció de la policia catalana i assegurar que els seus membres estiguin al servei de la població?

Pots llegir l'article següent clicant aquí.